

Muszyna, dnia 30.12.2019r.

Stanowisko
Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna
w sprawie
postulowanych zmian w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi
z dnia 30 grudnia 2019 r.

Jako przedstawiciele Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna, z niepokojem obserwujemy sukcesywny wzrost kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami. Przekłada się to na wzrost obowiązkowych obciążeń naszych mieszkańców z tytułu zobowiązania ich do finansowania odbioru i zagospodarowania odpadów. Funkcjonujący w Polsce system w ewidentny sposób staje się niewydolny, a samorządom uniemożliwia się aktywny wpływ na koszty ich odbioru i zagospodarowania.

Obowiązujący system jest kształtowany przez Rząd i Parlament, dlatego apelujemy o podjęcie pilnych działań przez Ministerstwo Klimatu w celu zahamowania wzrostu kosztów systemu gospodarki odpadami.

Do czynników, które mają wpływ na wzrost wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszonych przez mieszkańców gmin zaliczamy m.in.:

1. **WZROST STAWEK ZA PRZYJĘCIE ODPADÓW DO INSTALACJI KOMUNALNYCH**, w zakresie:
 - a. wzrostu wysokości opłaty z tytułu składowania i magazynowania odpadów tzw. opłaty marszałkowskiej na cenę tony odpadów komunalnych przekazywanych do Instalacji Komunalnych (z kwoty 74,26 zł w 2017r. do 240 zł w roku 2020),
 - b. zakazu składowania frakcji energetycznej (której kaloryczność przekracza 6 MJ),
 - c. konieczności ponoszenia kosztów realizacji przez Instalacje Komunalne obowiązku monitoringu wizyjnego i zabezpieczenia p. pożarowego oraz konieczność zapewnienia powszechnego i obowiązkowego zabezpieczenia roszczeń.

2. **NIEWYSTARCZAJĄCE MOŻLIWOŚCI TERMICZNEGO PRZETWARZANIA ODPADÓW i BRAK MOŻLIWOŚCI EFEKTYWNEGO ZAGOSPODAROWANIA RDF** (frakcji kalorycznej odpadów komunalnych nie nadających się do recyklingu, o wysokiej wartości opałowej).

Zakłady Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ZTPOK) naszym zdaniem są najlepszym rozwiązaniem gwarantującym zmniejszenie kosztów zagospodarowania odpadów, jak również wyeliminowanie patologii w systemie, takich jak porzucanie odpadów czy płonące składowiska. Jest to również rozwiązanie prawie neutralne dla środowiska, w przeciwieństwie do samego składowania odpadów, nie wspominając o niekontrolowanym spalaniu śmieci. Ustawodawstwo UE nie zabrania budowania ZTPOK, jak również brak jest takich ograniczeń w rzeczywistości stosowanej

RADA MIASTA I GMINY UZDROWISKOWEJ MUSZYNA

praktyce krajów UE. Uważamy, że niepotrzebnie nasz kraj ogranicza przepisami wewnętrznymi do poziomu 30% odpadów wytworzonych ilość odpadów komunalnych, jakie mogą być poddane termicznemu przekształceniu, podczas gdy wiele krajów UE przekracza nawet 50% tego poziomu.

Naszym zdaniem brak jest uzasadnienia gospodarczego i ekonomicznego dla ograniczania powstawania instalacji ZTPOK. Podkreślić należy, że zaletą termicznego przekształcania odpadów jest ich całkowite usunięcie z obiegu ekologicznego oraz odzysk energii w postaci ciepła lub energii elektrycznej, co nie jest bez znaczenia w kontekście uniezależnienia energetycznego i udziału OZE w miksie energetycznym.

3. **NIESZCZELNOŚĆ SYSTEMU** – ponieważ żadna z obowiązujących metod obliczania wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie zapewnia 100% szczelności systemu i pozostawia pole do nadużyć.
4. **BRAK LUB NIEWYSTARCZAJĄCA KONKURENCJA NA RYNKU** w zakresie odbioru odpadów komunalnych.
5. **KONIECZNOŚĆ DOSTOSOWANIA SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI DO ZMIAN LEGISLACYJNYCH** – w zakresie zwiększenia ilości frakcji podlegających segregacji, jak też zwiększenia częstotliwości ich odbioru, a także zmianie zasad odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, co wiąże się ze zwiększeniem kosztów odbioru odpadów od mieszkańców.
6. **OGRANICZONE MOŻLIWOŚCI ZBYTU ODPADÓW WYSELEKCJONOWANYCH.** W związku z sytuacją na rynku surowców wtórnych w Polsce i na świecie, możliwości sprzedaży wyselekcjonowanych frakcji odpadów, w tym: makulatury, folii, PET czy stłuczki szklanej są bardzo ograniczone. Regionalne instalacje, pomimo iż dysponują efektem skali, mają coraz większy problem ze zbytem zebranych i zmagazynowanych wyselekcjonowanych już odpadów. Bez ich sprzedaży narażają się na dodatkowe koszty związane z koniecznością zabezpieczenia finansowego na wypadek np. pożaru. W związku z tym w ostatnim czasie dochodzi nawet do wypowiedzania umów gminom przez RIPOK-i, na odbiór frakcji selektywnie zbieranych odpadów (zwłaszcza plastiku) uzasadnianego brakiem odbiorców tych surowców. Nie jest prawdą, że na segregowanych odpadach gmina może zarobić. Dodatkowo w przypadku próby samodzielnego zbytu tych surowców, gminy narażane byłyby na dodatkowe koszty związane z magazynowaniem surowców wtórnych, który z jednej strony jest ograniczony czasowo, z drugiej obciążony dodatkowymi wymogami ze względu na ich potencjalną kaloryczność. Taka sytuacja grozi odwrotem praktyki selekcji przez mieszkańców odpadów na frakcje.
7. **ROSNĄCE CENY ENERGII, TRANSPORTU I PRACY** - wzrost akcyzy na paliwa, uwolnienie rynku energii i wzrost płacy minimalnej przekłada się na koszty ponoszone przez firmy odbierające i przetwarzające odpady.

W związku z powyższym, w imieniu Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna zgłaszamy następujące postulaty, których spełnienie w naszej opinii pozwoli na efektywne gospodarowanie odpadami komunalnymi i zmniejszenie obciążeń finansowych mieszkańców.

POSTULATY:

1. UMOŻLIWIENIE ROZWOJU INSTALACJI ZGAZOWANIA/TERMICZNEJ UTYLIZACJI RDF-u ORAZ STWORZENIE SYSTEMU FINANSOWANIA TAKICH INWESTYCJI.

Konieczne jest podjęcie przez Rząd zdecydowanych kroków w celu uruchomienia mechanizmów prawnych i ekonomicznych, które umożliwią powstawanie REGIONALNYCH INSTALACJI o dużych mocach przerobowych, które będą w stanie zagospodarować te frakcje odpadów, które nie nadają się do innych form recyklingu niż termiczne przetworzenie. Mechanizmem wspomagającym mogłoby być umożliwienie wykorzystywania RDF np. w lokalnym ciepłownictwie. Podjęcie powyższych działań na rzecz szerszego wykorzystywania energii z odpadów wpłynie na poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju i jest zgodna z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym, w którym proces odzysku energii z odpadów jest ważnym ogniwem uzupełniającym recykling oraz inne formy odzysku.

2. ZMNIEJSZENIE BIEŻĄCYCH OBCIĄŻEŃ NA POZIOMIE INSTALACJI KOMUNALNYCH, poprzez:

- a. Zastosowanie czasowego mechanizmu pomostowego w postaci obniżenia opłaty marszałkowskiej za składowanie odpadów.
- b. Zróżnicowanie wysokości stawek zabezpieczeń roszczeń (ubezpieczeń), uzależnionych albo od rzeczywistego oddziaływania na środowisko, albo rzeczywistego ryzyka zaistnienia sytuacji wymienionej w znowelizowanym art. 48 a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r.o odpadach (pożarów).

3. WDROŻENIE ROZSZERZONEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI PRODUCENTA Z TYTUŁU WYTWORZENIA DANEGO PRODUKTU - na etapie jego sprzedaży, cyklu życia, eksploatacji i utylizacji. Pozytywnie oceniamy rozpoczęte przez Rząd działania w powyższym zakresie. W naszej opinii pobrane opłaty z tego tytułu od producentów powinny zasilać gminne systemy zbierania i zagospodarowania odpadów, tym samym obniżać opłaty pobierane od mieszkańców.

4. PRZYWRÓCENIE GMINOM ELASTYCZNOŚCI W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI, w tym:

- a. umożliwienie SAMODZIELNOŚCI w zakresie ustalania częstotliwości odbioru odpadów komunalnych oraz podejmowania WIAŻĄCEJ decyzji w zakresie objęcia systemem nieruchomości niezamieszkałych.
- b. UPROSZCZENIE OBOWIĄZUJĄCYCH ZASAD SELEKCJONOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH NA POSZCZEGÓLNE FRAKCJE – możliwe już teraz przy funkcjonujących w tym zakresie przepisach na poziomie UE, mniej restrykcyjnych od obowiązujących obecnie w Polsce.

5. OGRANICZENIE NAPŁYWU STRUMIENIA ODPADÓW Z ZAGRANICY.

RADA MIASTA I GMINY UZDROWISKOWEJ MUSZYNA

Moce przerobowe poszczególnych instalacji są ograniczone poprzez napływ odpadów z zagranicy. Uważamy, że Rząd powinien dążyć do ograniczenia możliwości przyjmowania przez instalacje zlokalizowane na terenie kraju odpadów, które zostały wytworzone poza jego granicami, chyba że instalacja udowodni, że posiada wolne moce przerobowe po przyjęciu odpadów od krajowych wytwórców.

6. **STWORZENIE PROGRAMÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH WSPÓŁPRACĘ BIZNESU ZJEDNOSTKAMI BADAWCZYMI (GRANTY B+R)** w celu opracowania i wdrożenia sposobów taniego przetwarzania wyselekcjonowanych odpadów albo w energię albo w produkty do dalszego użytku.
7. **OZNAKOWANIE PRODUKTÓW - EFEKTYWA SEGREGACJA ODPADÓW.**
W celu poprawy efektywności segregowania odpadów komunalnych na poszczególne frakcje, a także zmniejszenia ilości frakcji wielomateriałowej (kosztownej w procesie magazynowania i utylizacji) jest dokładniejsza segregacja odpadów u źródła. Dużym ułatwieniem dla mieszkańców, mających ciągle kłopot z prawidłową klasyfikacją odpadów na poszczególne frakcje byłby obowiązek nałożony na wytwórców produktów: opakowań i artykułów w przedmiocie oznakowania każdego produktu symbolem oznaczającym daną frakcję odpadu (kolorami zgodnymi z obecnie obowiązującym systemem segregacji odpadów zapisanym w rozporządzeniu Ministra Środowiska).
8. **EDUKACJA**, dotycząca zarówno dzieci jak i dorosłych. Działania edukacyjne powinny być prowadzone systemowo, przy udziale zarówno instytucji rządowych, w tym Ministerstwa Edukacji Narodowej jak i media publiczne. Szerokotorowo realizowana edukacja pomoże nauczyć obywateli odpowiedzialnego podejścia do nabywania takich produktów, które swoimi właściwościami nie będą niepotrzebnie obciążały środowiska, a w całym cyklu życia będą wytwarzały mniej odpadów. W zakresie wytworzonych już odpadów – dokładnej segregacji w celu umożliwienia ich efektywnego zagospodarowania.

Uwzględnienie powyższych postulatów w procesie wdrażania kolejnych zmian w systemie gospodarowania odpadami, w naszej opinii, z jednej strony pozwoli uprościć funkcjonowanie systemu i zmniejszyć obciążenia finansowe naszych mieszkańców, a z drugiej na wypełnienie ciężących na Polsce obowiązków prawnych w zakresie osiągnięcia poziomów odzysku wymaganych przez unijne przepisy.

RADA MIASTA I GMINY UZDROWISKOWEJ MUSZYNA

Stanowisko otrzymują:

1. Pan Mateusz Morawiecki, Prezes Rady Ministrów,
2. Pani Elżbieta Witek, Marszałek Sejmu,
3. Pan Tomasz Grodzki, Marszałek Senatu,
4. Pan Michał Kurtyka, Minister Klimatu,
5. Pan Mariusz Kamiński, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji,
6. Pani Urszula Paślawska, Poseł na Sejm RP, Przewodnicząca Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa,
7. Pan Tomasz Ławniczak, Poseł na Sejm RP, Przewodniczący Sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej,
8. Pan Henryk Kowalczyk, Poseł na Sejm RP, Przewodniczący Sejmowej Komisji Finansów Publicznych,
9. Pan Zygmunt Frankiewicz, Senator RP, Przewodniczący Senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej,
10. Pan Zdzisław Pupa, Senator RP, Przewodniczący Senackiej Komisji Środowiska,
11. Parlamentarzyści z Województwa Małopolskiego,
12. Pan Piotr Ćwik, Wojewoda Małopolski,
13. Pan Witold Kozłowski, Marszałek Województwa Małopolskiego,
14. Przedstawiciele Gmin Powiatu Nowosądeckiego.